

Nr 2 2018

Alexandersondagen 1:a juli 10:00 - 16:00

---

www.alexander.n.se

Veteranradiovänner

Tiden rullar på utan att vi på något sätt kan göra något åt saken. Således är det dags för Alternatorn nr 2 att lämna tryckeriet. I år har vi ju fått vara med om något unikt, nämligen att maj månad har varit en av de varmaste som har registrerats. Omslagsbilden på detta nummer kan ju då tyckas något malplacerad. En av orsakerna till att den finns där den finns är att medlemmar, som i likhet med undertecknad, exalteras i måttlig grad av värme och som kan behöva något svalkande för sinnena.

Jan-Åke Gylling

Årets stora event för vår förening, som ju är Alexandersondagen, kommer att äga rum den första juli. Som vanligt bjuds det på aktiviteter för både gammal och ung. Den gamla damen är åter vid god vigör vilket innebär att vi åter kan sända över antennen, förutsatt att den gamlas humör inte sätter käppar i hjulen. Program längre fram i bladet.

Förutom Alexandersondagen kommer det i vanlig ordning att arrangeras kvällsvisningar med start den 5:e juli.

Vi vill tillönska alla en god och vederkvickande sommar.

Alternatorn

Alexander GVV

Grimeton Veteranradios vänner

Org. nr 849600-7389 Bankgiro 402-1473

Radiostationen 72

SE 432 98 Grimeton

E-post: info@alexander.n.se

Hemsida: www.alexander.n.se

Redaktör: Jan-Åke Gylling

Tel. 0734 24 61 83

E-post: jan-ake.gylling@telia.com

Ansvarig utgivare: Jan Steinbach

Teknisk produktion: Jan-Åke Gylling

Tryckt hos Tryckshopen, Varberg 2018

Årgång 13 (Nr 50 från starten 2006)

Gruppbokning görs på Världsarvet Grimeton

tel: 0340 674190 - e-post: info@grimeton.org - hemsida: www.grimeton.org

**Välkommen till
Alexandersondagen
Söndagen den 1:a juli
10:00 - 16:00**

INFO

Parkering: Avgift 20:- kronor

Inträde: 120:- kronor

Vi ser gärna att betalning sker med Swish.

Swishnummer : 123 512 23 38

Swishnumret finns anslaget vid kassan.

Sändarstarter Alexandersondagen

Under Alexandersondagen 2017 kunde vi ju inte, på grund av servicearbeten, sända ut något meddelande över antennen.

Servicearbetena har fallit väl ut och nu kan vi åter låta SAQ arbeta fullt ut. Den 1:a maj var det planerat en utsändning och inför denna hade medlemmar från Alexander GVV möjlighet att anpassa SAQ till antennen och utföra tester. Dessa tester föll väl ut. Vid sändningen den 1:a maj kunde konstateras att kvaliteten på sändningen var som i fornstora dagar.

I år kommer vi därför att, med stor entusiasm, vid tre tillfällen försöka få ut ett meddelande över antennen. Den "mittersta" kommer att kommenteras på engelska. Se detaljer i programmet för Alexandersondagen.

Alexandersdagen 2018

Program

Hela dagen

Alex labb

Science safaribussen

Ansiktsmålning

Fiskdamm

Loppmarknad med radioprylar

Poängpromenad med barnfrågor

Radioamatörerna

Åktur med häst och vagn

Utställning skyddsrummet

Servering

Fasta tider

10:15, 12:15, 14:15

Alternatorn startas

12:15 kommenteras starten på engelska

10:30, 11:30, 13:00, 14:00, 15:00

Räddningstjänsten

11:00, 13:00 Föredrag

11:00, 13:00, 15:00

Guidad promenad till torn 1.

11:30, 13:30

Guidad visning radiostationen

*De nya hedersmedlemmarna
diplomerar.*

*Från vänster Alf Urbath, Jan
Steinbach, Hasse Nilsson*

Hedersmedlemmar

Alexanders styrelse har beslutat att till hedersmedlemmar utse tidigare vice ordförande Alf Urbath samt tidigare kassören Hasse Nilsson. I samband med årsmötet uppmärksammades detta och ordförande Jan Steinbach delade ut diplom som tecken på utmärkelse.

Årsmötet 2018

Ordförande Jan Steinbach öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

Per Hyll valdes att leda dagens förhandlingar. John Strandberg valdes till sekreterare.

Hasse Nilsson och Bo Svensson valdes att justera dagens protokoll.

Kallelsen till årsmötet godkändes.

Dagordningen godkändes.

Verksamhetsberättelsen har varit publicerad i Alternatorn och lades med godkännande till handlingarna. Kassören Jan-Åke Gylling redogjorde för kassa och ekonomi.

Revisionsberättelsen, som föredrogs av Barbro Alvarsson, lades med godkännande till handlingarna.

Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för 2017.

Val av styrelse

a) Omval av Jan Steinbach som ordförande.

b) Omval för två år av Arne Sikö och Jan-Åke Gylling.

c) Omval av två suppleanter för ett år: Kent Lyngåker och Fredrik Wiklund.
(Övriga i styrelsen är John Strandberg och Kjell-Ove Cederholm)

Kai Sundberg

Val av två revisorer samt en ersättare. Omval av Barbro Alvarsson och Bertil Bertilsson med Henrik Nilsson som suppleant.

Val av valberedning varav en sammankallande (f n tre personer). Omval av Bo Johansson och Ola Hernvall (sammankallande) och Hasse Nilsson.

Information om kommande verksamhet.

Jan Steinbach informerade om kommande verksamhet: Bland annat om kursverksamheten, Alexandersondagen anordnas söndag den 1 juli. Sju kvällsvisningar hålls på torsdagarna 5 juli-16 augusti med start klockan 16:30.

Efter mötet förflyttade vi oss sedan till Besökscentrum för fika. Kai Sundberg berättade sedan i ord och bilder om livet som radiotelegrafist under rubriken "Se världen som turist – bli telegrafist". Föredraget uppskattades livligt.

Den 19:e mars besöktes radiostationen av Telia Company AB som

Företagsbesök från Telia

representerades av teknikchef Mats Lundbäck och nätchef Martin Persson. "Hemmafronten" representerades av styrelsen för Stiftelsen Världsarvet Grimeton, Föreningen Alexander samt personal från

Stiftelsen Världsarvet Grimeton. Besöket var en del i det utvecklingsarbete kring Världsarvet Grimeton som påbörjats. Alexanders medlemmar genomförde en sändarstart där besökarna guidades genom sändarstarten av Ola Hernvall. Sändarstart och presentationen av densamma uppskattades av besökarna.

Ola Hernvall guidade besökarna under sändarstarten

Industriarvsdag 2018

Den 1:a maj arrangerade Världsarvet Grimeton en

industriarvsdag fylld med aktiviteter för alla åldrar. Arrangemanget syftade till att, i samarbete ERIH-projektet WORK IT OUT, uppmärksamma industriarven i Europa. Sveriges främsta industriarvshistoriker Bengt Spade föreläste över ämnet i fråga.

Vänföreningen Alexander bidrog med guidade visningar av radiostationen samt en sändarstart där sändningen gick ut över antennen.

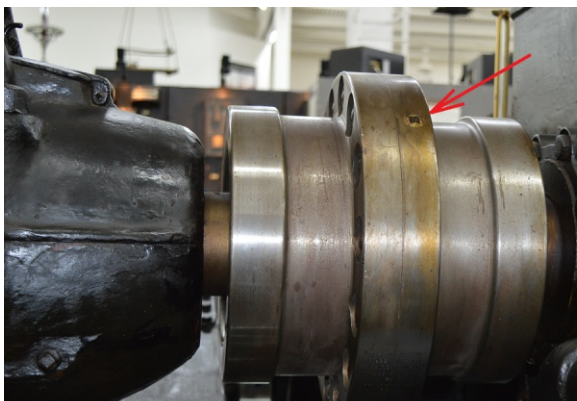
Arrangemanget pågick hela dagen och bland andra aktiviteter fanns det även möjlighet att besöka Science Safari-bussen.

Bengt Spade

Berättelsen om de bortglömda axelkopplingarna

Det hände sig 2017, när höstmörkret lagt sig över nejden, att medlemmarna i Alexander GVV, som brukligt är vid dessa dagar, lade sina vårdande händer över SAQ. En av dessa medlemmar upptäckte då en skruv, som mycket väl kunde vara en förslutning av någon form av utrymme, på en axelkoppling mellan drivmotor och växellåda. Det visade sig också att en snarlik koppling fanns mellan växellådan och generatoren. När det sedan upptäcktes att "OIL" var instansat i närheten av skruven, misstänktes genast att man kanske skulle fylla på olja via skruven i fråga. Eftersom vi i vår krets har medlemmar som var med när SAQ kördes "på riktigt", intervjuades dessa huruvida någon kunde påminna sig att påfyllning av olja hade skett via skruven i fråga. Det visade sig att så inte var fallet.

Vid pilen - en av skruvarna som det handlar om

Vår nyfikenhet var väckt och Fredrik Wiklund tillverkade ett verktyg så att vi kunde öppna skruven utan onödig demolering. När skruven avlägsnats kunde vi konstatera att i svunnen tid hade det nog funnits olja i kopplingen men att den i dagsläget transformerats till något som närmast kunde liknas vid asfalt.

Vi beslutade då att försöka byta "asfalten" mot olja.

Första problemet i det projektet var att utröna vilken olja som kunde passa.

Efter detektivarbete av vår ordförande Jan Steinbach och insiktsfulla råd av Bengt Spade kom vi i kontakt med Blomströms Teknik AB som bland annat sysslar med oljor till historiska maskiner. Blomströms Teknik var mycket tillmötesgående och rekommenderade en lämplig olja. Dessutom erbjöd sig företaget att leverera 5 liter sköljolja och 5 liter av den rekommenderade oljan om vi stod för frakten.

När oljorna anlant försökte vi på bästa sätt att avlägsna "asfalten". När detta var gjort fyllde vi på sköljolja och körde sändaren.

Eftersom vi inte hade några uppgifter om mängder fyllde vi första gången på för mycket vilket innebar att delar av sändarsalen fick sig en oljeduch. På båda kopplingarna genomfördes påfyllning, körning och avtappning av sköljolja cirka 5 gånger, varefter den rekommenderade oljan fylldes på. Förhoppningsvis har vi minskat slitaget på de båda kopplingarna genom vår åtgärd.

Stiftelsen för forskning och utbildning inom radio- och teletekniken och dess historia vill

främja utbildning och forskningsinsatser inom detta område genom att

Jan Steinbach och Ola Hernvall

Eldsjälar

delar ut stipendier till personer som bidragit till att främja detta. Den 24:e mars tilldelades Alexanders ordförande Jan Steinbach samt Ola Hernvall var sitt stipendium vid en sammankoms på radiomuseet i Göteborg.

Sommarens aktiviteter

Alexandersdagen den 1:a juli. Se progrm på sidan 4.

Kvällsvisningar 5/7, 12/7, 19/7, 26/7, 2/8, 9/8 och 16/8.

Kvällsvisningarna startar 16:30. Entré 125:-.

Har man tidigare under dagen betalt entré på

Världsarvet är entrén 50:-.

Barn under 18 år fritt inträde.

Styrelse för Alexander GVV

Ordförande: Jan Steinbach

Vice Ordförande: John Strandberg

Kassör: Jan-Åke Gylling

Sekreterare: John Strandberg

Ledamot: Arne Sikö

Ledamot: Kjell-Ove Cederholm

Suppleant: Kent Lyngåker

Suppleant: Fredrik Wiklund

Adjungerad: Bo Johansson

Adjungerad: Ola Hernvall

Adjungerad: Alf Urbath

Adjungerad: Hasse Nilsson